

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Francisci Borgiae Tertij Societatis Iesv Generalis

Ribadeneyra, Pedro de

Mogvntiae, 1603

XI. Cæsari Carolo initæ Societatis rationem reddit

urn:nbn:de:hbz:466:1-45256

CAPVT XI.

*Cæsari Carolo inita Societatis
rationem reddit.*

DV M Placentiæ versatur,
loci opportunitas suadere
videbatur, vt Cæsarem, qui
propius aberat, inuiseret, ratio-
nemq; suscepti consilij præsens
redderet. Dederat enim res in-
opinata sermonem multis, qui
secus ac par erat interpretaren-
tur. Cæsar verò, pius Princeps,
cum bellis externis implicitus
antea fuisset, Societatem, vt re-
cens ortam, vix agnorat, Seces-
ferat hic fessa iam ætate, in So-
daliū Hieronymianorum cœ-
nobiū, Iusti cognomento, Pla-
centino in agro Hispani amœ-
nissimo: vt quod reliquum esset
vitæ spacium, DEO transcribe-
ret. Rarum id in primis, & no-
stro sæculo inauditum exemplū
in Im-

in Imperatore summo visum. Qui enim tãtos de hostibus Fidei, Religionisque maiorum, Turcis, atque hæreticis, triumphos egisset, imperio orbis pæne terrarum cessit: quo se commodius Christo consecraret, antea ctæq; vitæ errata, dignis pœnitentiæ fructibus expiaret. Igitur FRANCISCVS gratulari coram Cæsari, sui que facti rationem reddere pretium operæ existimauit. Litteris etiam Ioanne Cæsaris filia, & alteris, Ferdinandi Aluari Toleti, Oropesæ Comitis, sæpenumero cognorat: in secessione illa Cæsarem, quid FRANCISCO fieret, quærere solitum. Bustamantio itaque sacerdote itineris comite adhibito, ad Cæsarem pergit. Lætus eius aduentu Carolus, apud se domi accipi iubet hu-

I § maniter,

maniter, à Ludouico Quixada:
 cubiculumq; apparatus. Facta
 salutendi potestate, genibus
 FRANCISCVS accidit. Surgere,
 & sedere Cæsar confestim iubet;
 at ille obluendo durauit. Lice-
 at, quaeso, Auguste Cæsar, bona cum
 veniat tua, supplici mihi genibusque
 nixo hodierno die paucis apud te a-
 gere. Multis me tibi nominibus ob-
 strictum agnosco, & præ me fero non
 inuitus, vt cliens deuotus Maiestatii
 tuae. Quæ me causa impulit, vt in
 presens tibi mutata vitæ rationem
 reddendam putarim. Diuersos e-
 nim ea de re in vulgus sparsos ru-
 mores insudui. Cum in contuber-
 nio tuo haererem, multis crimini-
 bus obnoxius, deliqui, fateor, non
 raro, ceterisque offendiculo sui. Vi-
 sum tandem est DEO, animorum
 parenti benignissimo, nullo meo
 merito, me ad se trahere, eamque
 mentem.

mentem inijcere, vt seculi curis
nuncium remitterem, & in Reli-
giosorum hominum Societatis IES-
SV familiam me darem. In quam
potissimum familiam (cum animus
ad D. Francisci institutum magis
propenderet) rapi me, & trahi in
dies sensi, dum precatiōni ad DEVM
fusa insisterem. Idem vt facerem
alij, qui & intimos animi mei re-
cessus penitus norant, re eidem
DEO oblata, auctores mihi exsti-
terunt. Hic & aditum honoribus
obstrui acceperam, quibus iam me
sponte abdicaram. Nuperam esse
sciebam: & vero, quemadmodum
si quis recenti Regis pomario stir-
pem inferendam afferat, gratius
haud dubie munus esset, quam si in
hortos pridē arboribus constros tra-
duceret; sic in piorum hominum fa-
milijs, summi Regis DELVIRIDARIJS,
vsu venire existimo. Actionem ijdem

Contem-

Contemplationi coniungunt: à quo
vita instituto numquam abhorruì,
& perfectissimum esse sapientes vi-
ri iudicarunt. Certe, ex animi mei
sententia, confirmare possum, ad
hanc me diem iucunde in Societate,
& summa animi tranquillitate, vi-
xisse. Ad hæc Cæsar: Mirabar
sanè, cum Roma Augustam Vinde-
licorum ad me ea de re putares re-
ferendum, quidni im accidisset, cur
mutata velificatione, quasi condi-
tionis tuæ pertesus, vitæ cursum re-
tro agere induxisses. Tum verò ma-
ximè admirabar, quod in nouam
illam familiam Societatis te contu-
lisses: de qua secus, quam vellem,
sentire, & loqui plerosque video.
Scilicet, deerant tot, tantaque ve-
teres, piæque familiae antiquitate
ipsa, vsuque probata. Hic mode-
stè FRANCISCVS: Si nouas
Religiones, magne Cæsar, hoc nomi-
ne con-

ne contemnimus, quia nuper nata;
 omnium eadem conditio est, quod
 originem semel sumpserint, tempo-
 risque diuturnitate creuerint: &
 hac ipsa Sodalitas, tempore ipso ve-
 terascet. Immo, si vere existimare
 volumus, quo ab origine res propius
 abest, eo melius verum cernit, &
 accuratior est. Et motus initio sem-
 per incitator est, & vehementior.
 Similiter ad fontium capita limpi-
 dior aqua, puriorque bibitur. Chri-
 sti Euangelium, lexque gratiae pra-
 stantiores viros, sanctiores, doctio-
 resque extulit, quo principio vici-
 niores fuerunt. De probatione verò,
 Summi Pontificis auctoritate atque
 auspicijs Societatem confirmatam
 videmus. Aemulos reperisse, & ad-
 uersarios, non inficior. Hoc enim re-
 bus omnibus, praesertim recens natis,
 proprium perpetuumque accidit. Sed
 ij fere nos oppugnant, qui aut Socios,
 viuendi-

viuendiq; modū ignorant; aut animi
 perturbationibus, odij & inuidie
 ducuntur. Equidē, si quid in Socijs
 non probassem, pedē non intulissē,
 aut si intulissē, re comperta, statim
 retulissē. Mox interpellat Cæsar:
 Sed illud quo modo reselles, adoles-
 centes huius familiae esse omnes; se-
 nem, quē canities commendat, atq;
 prudentia, neminem? Hic FRAN-
 CISCVS: Si mater iuuenili etate
 est, non senili, quid, quaeso, mirum,
 si & liberi eius iuniores sint? Et si
 propius inspicias, cani non pauci no-
 bis se addicunt. Equidem sextum
 iam, & quadragesimum etatis an-
 num ago: hicq; meus, ne longius
 abeam, itineris comes (Basta mā-
 tium significans) sexagenarius
 pene Societati nomen dedit, tiroci-
 niūq; ponere vir doctrina, & mo-
 destia singulari, minime detrecta-
 uit. Cæsar introire iubet, & a-
 gni-

gnitum sibi olim memoria re-
petebat: quod olim Neapolim
missus à Ioanne Tavera, Tole-
tanorum Archiepiscopo, secū
de rebus arduis egisset. Triduū
cum Cæsare versato, iamque
itineri accincto, ducentos au-
reos elemosynæ vice dandos
Carolus curauit: modicum id
esse testatus, sed se iam bonis
exutum priuatam personā su-
stinere. Cuius si status, condi-
tionisque respectum haberet,
nunquam alias maius à se bene-
ficio accepisse, agnosceret.

CAPVT XII.

*Septimance tyrociniy domum
instituit.*

PINTIAM reuertit FRANCIS-
CVS, vbi domus ad te-
ctum perducebatur. crescebat-
que in dies Sociorum numerus.
Ille vero, & in æde nostra,
alif-